

16 Δεκεμβρίου, 1994

[ΠΙΚΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές]

ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ,

Εφεσείων,

v.

ΣΤΕΛΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΦΙΔΗ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5745).

Μετατροπή "εγκεκριμένης χρήσης" οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια αρχή κατά παράβαση του άρθρου 3(1)(ε)(στ) και 20 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου Κεφ. 96.

Απόδειξη — Δημόσια έγγραφα — Αποκλείονται από τη μαρτυρία εκτός εάν αποδειχθούν με τον τρόπο που προβλέπει το άρθρο 18 5 του περί Αποδείξεως Νόμου, Κεφ. 9 σαν εξαίρεση στον κανόνα που απαγορεύει την εξ ακοής μαρτυρία.

Απόδειξη — Παραδεκτότητα μαρτυρίας — Η απουσία ένστασης δεν απαλλάσσει το δικαστήριο της υποχρέωσής του να ενεργήσει πάνω σε νομικά επιτρεπόμενη μαρτυρία. 10

Λέξεις και Φράσεις — "Εγκεκριμένη οικοδομή" στο άρθρο 2 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου Κεφ. 96.

Κατά τη διάρκεια του 1990 οι εφεσιβλήτοι, χωρίς άδεια από το Δήμο Λεμεσού, μετέτρεψαν τα υψοστατικά τους στην ενορία Αγίου Ιωάννη από καταστήματα και γκαράζ, που ήταν η νόμιμη χρήση τους, σε στεγνοκαθαριστήριο/πλυντήριο. 15

Ο εφεσείων απόδειξε τη "μη εγκεκριμένη χρήση" της οικοδομής με φωτοαντίγραφα. Οι εφεσιβλήτοι δεν πρόβαλαν ένσταση και η μαρτυρία έγινε δεκτή.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, στην αξιολόγηση της μαρτυρίας, 20 έκρινε ότι είχε υποχρέωση να αποκλείσει την μαρτυρία με την οποία ο εφεσείων απέδειξε την υπόθεσή του για τον λόγο ότι δεν τηρήθηκαν τα εχέγγυα που ισχύουν για την προσαγωγή νομικά παραδεκτής μαρτυρίας και συγκεκριμένα το άρθρο 18 του περί Αποδείξεως Νόμου, Κεφ. 9. Η διάταξη αυτή επιτρέπει την προσαγωγή 25 αντιγράφων από μητρώα που τηρούνται στα πλαίσια οποιουδήποτε νόμου ή άλλες καταχωρήσεις υπό τον όρο ότι υπογράφονται και κυρώνονται σαν γνήσια από το πρόσωπο που τηρεί το μητρώο

ή διενεργεί την καταχώρηση. Οι κατηγορούμενοι αθωώθηκαν και απαλλάχθηκαν.

5 Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση του Δήμου εναντίον της αθωωτικής απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου και αποφάνθηκε ότι:

1. Σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της ποινικής δικαιοσύνης, ο κατηγορός έχει την ευθύνη να αποδείξει την υπόθεσή του πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας. Η αρχή αυτή στηρίζεται σε μαρτυρία που στερείται αποδεικτικής αξίας δεν μπορεί να σταθεί. Η απουσία ένστασης όταν επιχειρείται η παράθεση μαρτυρίας δεν απαλλάσσει το δικαστήριο της υποχρέωσής του να ενεργήσει πάνω σε νομικά επιτρεπόμενη μαρτυρία. Η ίδια προσέγγιση πρέπει να ακολουθείται και στις υποθέσεις αστικής δικαιοδοσίας.

15 2. Ο όρος "εγκεκριμένη χρήση" ερμηνεύεται από το άρθρο 2 του νόμου σαν χρήση που εξουσιοδοτεί η άδεια και επίσης είναι σύμφωνη με τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια.

20 3. Στην απουσία οποιασδήποτε άλλης μαρτυρίας που να θεμελιώνει το στοιχείο της εγκεκριμένης χρήσης οι εφεσίβλητοι αθωώνονται χωρίς ως εις τούτου να καταστεί αναγκαία η εξέταση οποιουδήποτε άλλου ζητήματος.

*Η έφεση απορρίπτεται με
έξοδα εναντίον του εφεσέοντα.*

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

25 *Αστυνομία ν Νικολάου 15 Α.Α.Δ. 78·*

*Γενικός Εισαγγελέας ν Εταιρείας Μεταφορών Λινοίς, Φλάσους
και Πέτρας Λτδ. (1992) 2 Α.Α.Δ. 365·*

R ν Hook. Times 11/11/1994.

Έφεση εναντίον αθωωτικής απόφασης.

30 Έφεση από το Δήμο Λεμεσού εναντίον της αθωωτικής απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Αριθμός Ποινικής Υποθέσεως 6354/92), με την οποία ο Σολομωνίδης, Ε.Δ. αθώωσε και απάλλαξε τους κατηγορουμένους στην πιο πάνω υπόθεση, οι οποίοι αντιμετώπιζαν
35 την κατηγορία της μετατροπής χωρίς άδεια από την αρμόδια αρχή των υποστατικών τους από καταστήματα και γκαράζ, που ήταν η νόμιμη χρήση τους, σε στεγνοκαθαρι-

στήριο/πλυντήριο.

Χρ. Κ. Μελίδης, για τον εφeseίοντα.

Μ. Β. Ιωάννου, για τους εφeseίβλητους.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του δικαστηρίου θα δώσει ο 5
δικαστής Σ. Νικίτας.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η μετατροπή "εγκεκριμένης χρή-
σης" οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια αρχή απαγο-
ρεύεται. Αυτό προβλέπει το άρθρο 3(1)(ε) και (στ) σε συν-
δυασμό με το άρθρο 20 του περί Ρυθμίσεως Οδών και 10
Οικοδομών Νόμου, Κεφ. 96 - όπως διαμορφώθηκε ύστερα
από τις τροπολογίες τις οποίες υπέστη - που ποινικο-
ποιούν τέτοια ενέργεια.

Οι εφeseίβλητοι κατηγορήθηκαν στο Επαρχιακό Δικασ-
τήριο Λεμεσού ότι στη διάρκεια του έτους 1990, σε άγνω- 15
στη ημερομηνία, διέπραξαν το αδίκημα που δημιουργείται
από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων. Σύμφωνα
με τις λεπτομέρειες του κατηγορητηρίου μετέτρεψαν,
χωρίς άδεια από το Δήμο Λεμεσού σαν την αρμόδια αρχή,
τα υποστατικά τους από καταστήματα και γκαράζ, που 20
ήταν η νόμιμη χρήση τους, σε στεγνοκαθαριστήριο/
πλυντήριο. Κατά την κατηγορία τα επίδικα υποστατικά
κείνται στην ενορία Αγ. Ιωάννη δηλαδή μέσα στα εδαφικά
όρια Λεμεσού, που ασκεί τις αρμοδιότητές του ο Δήμος.

Η υπόθεση του εφeseίοντα είναι ότι, με βάση την άδεια 25
οικοδομής που εκδόθηκε την 1/4/57, επιτράπηκε η χρήση
των υποστατικών μόνον σαν καταστημάτων και γκαράζ.
Φωτοαντίγραφο της κατατέθηκε σαν τεκ. 2. Σύμφωνα με
τον όρο 6 δεν μπορούσαν να λειτουργήσουν σαν αποθήκες
ή για οποιοδήποτε από τους σκοπούς που απαγορεύει η 30
Κ.Δ.Π. 334/52 που δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα
αρ. 3636 ημερ. 6/8/52 και που θεσπίστηκε κατ' εξουσιοδό-
τηση του άρθρου 14(1) του νόμου. Το πλυντήριο/

στεγνοκαθαριστήριο είναι ανάμεσα στις απαγορευμένες χρήσεις.

Είναι περαιτέρω η υπόθεση του εφeseίοντα ότι με την νέα άδεια, τεκ. 4, που εκδόθηκε την 9/9/60, εξουσιοδοτήθηκαν προσθήκες και μετατροπές, αλλά υπό τους περιορισμούς που περιείχε η παράγραφος 13 των ειδικών όρων της άδειας. Επρόκειτο, όπως έγινε εισήγηση, για την ενσωμάτωση στην άδεια των περιορισμών που θεσπίστησαν με τη Κ.Δ.Π. 334 ημερ. 6/8/60 (αρ. 3636 της επίσημης εφημερίδας) και που, πάλιν, δεν επέτρεπαν χρήση σαν αυτή που αποτελεί το αντικείμενο της κατηγορίας. Πρέπει να λεχθεί ότι και στην περίπτωση αυτή προσκομίστηκε φωτοαντίγραφο της άδειας για να αποδείξει το περιεχόμενό της.

Ο πρωτόδικος δικαστής βρήκε πως τα υποστατικά χρησιμοποιούνται σαν στεγνοκαθαριστήριο/πλυντήριο, αλλά εξέδωσε αθωωτική απόφαση, απαλλάσσοντας και τους δύο κατηγορούμενους/εφεσιβλήτους. Το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε πρώτα είναι ότι ο Δήμος, σαν κατηγορούσα αρχή, δεν απέδειξε, έξω από κάθε λογική αμφιβολία, ποια είναι η εγκεκριμένη χρήση της οικοδομής, που όντως είναι συστατικό στοιχείο του αδικήματος, το οποίο αντιμετώπισαν οι εφεσιβλήτοι. Θα μπορούσε στο σημείο αυτό να λεχθεί ότι ο όρος "εγκεκριμένη χρήση" ερμηνεύεται από το άρθρο 2 του νόμου σαν χρήση που εξουσιοδοτεί η άδεια και επίσης είναι σύμφωνη με τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια (άρθρο 2 του ν. 24/78). Η χρήση κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του ν. 24/78 (8/5/78) θεωρείται σαν η εγκεκριμένη χρήση στην περίπτωση που δε συγκρούεται με την άδεια που εκδόθηκε και τα σχέδια που τη συνόδευαν και εγκρίθηκαν από το Δήμο.

Η αιτία της πρωτόδικης απόφασης πάνω στο σημείο αυτό μπορεί να εντοπιστεί στη φύση των αποδεικτικών μέσων που χρησιμοποίησε ο Δήμος για να αποδείξει την εγκεκριμένη χρήση δηλαδή τις φωτοτυπίες τεκ. 2 και 4. Σημειωτέον ότι η μαρτυρία αυτή έγινε δεκτή χωρίς να προβληθεί ένσταση εκ μέρους των εφεσιβλήτων. Το δικαστήριο όμως έκρινε, στο τέλος της διαδικασίας όταν αξιολογήθηκαν τα στοιχεία, ότι η χρήση που έγινε με την άδεια είναι διαφορετική από την εγκεκριμένη.

λογούσε τη μαρτυρία, ότι είχε υποχρέωση να την αποκλείσει γιατί δεν τηρήθηκαν τα εγγύα που ισχύουν για την προσαγωγή νομικά παραδεκτής μαρτυρίας. Ιδιαίτερα δεν υπήρξε συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις του άρθρου 18 του περί Αποδείξεως Νόμου, Κεφ. 9. Η διάταξη αυτή επι- 5
 τρέπει την προσαγωγή αντιγράφων από μητρώα που τη-
 ρούνται στα πλαίσια οποιουδήποτε νόμου ή άλλες κατα-
 χαρίσεις υπό τον όρο ότι υπογράφονται και κυρώνονται
 σαν γνήσια από το πρόσωπο που τηρεί το μητρώο ή διε-
 νεργεί την καταχώριση. 10

Το παραπάνω συμπέρασμα, αν ευσταθεί, θα δικαιολο-
 γούσε αθώωση και απαλλαγή των κατηγορουμένων. Το δι-
 καστήριο ωστόσο προχώρησε και προέβη στην περαιτέρω
 διαπίστωση πως δεν αποδείχθηκαν και δύο άλλα συστατι- 15
 κά στοιχεία του αδικήματος (1) η αλλαγή χρήσης και (2)
 ότι τα υποστατικά βρίσκονται σε εδαφική περιοχή που
 ασκεί αρμοδιότητα ο Δήμος Λεμεσού.

Ο δικηγόρος του Δήμου δε διαφώνησε με την άποψη
 του πρωτόδικου δικαστηρίου πως τα φωτοαντίγραφα,
 που κατατέθηκαν σαν τεκμήρια, έπρεπε να είχαν κυρωθεί 20
 με τον τρόπο που εξειδικεύεται στο άρθρο 18. Ωστόσο
 υπέβαλε στην ουσία ότι η μαρτυρία αυτή είναι νόμιμη και
 έγκυρη για να αποδείξει χρήση για άλλους λόγους ότι (1)
 πρόκειται για δημόσια έγγραφα (2) ο Μ.Κ.1, ανώτερος τε-
 χνικός στο αρμόδιο τμήμα του Δήμου είχε μπροστά του, 25
 όταν κατέθετε, το σχετικό αρχείο ή διπλότυπο αδειών (3)
 η προσκόμιση φωτοαντιγράφου δεν αντιμετωπίστηκε με
 ένσταση από τους κατηγορουμένους (4) ο Μ.Υ.2, αρχιτέ-
 κτονας που σε κάποιο στάδιο ενεργούσε για αυτούς, πα-
 ραβέχθηκε ότι διάβασε το περιεχόμενο του όρου 13 και το 30
 επανέλαβε στη μαρτυρία του και (5) με βάση τις προηγού-
 μενες δικαστικές αποφάσεις *Αστυνομία ν. Γαβριήλ Νικο-
 λάου 15 Α.Α.Δ. 78* και *Γενικός Εισαγγελέας ν. Εταιρείας
 Μεταφορών Λινούς, Φλάσου και Πέτρας Λτδ. (1992) 2
 Α.Α.Δ. 365*, η μαρτυρία που δόθηκε ήταν αρκετή για να με- 35
 τατοπίσει το βάρος απόδειξης στους εφεσιβλήτους.

Κανένα από τους λόγους που προβλήθηκε δε νομιμο-

- ποιούσε τη μαρτυρία. Εν πρώτοις τα δημόσια έγγραφα μπορούν να αποδειχθούν μόνο με τον τρόπο που προβλέπει ο νόμος σαν εξαίρεση στον κανόνα που απαγορεύει την εξ ακοής μαρτυρία. Βλέπε συναφώς *Cockle's Cases & Statutes on Evidence* 11η έκδοση, σελ. 235 και *G.D. Nokes "Introduction to Evidence"* 4η έκδοση, σελ. 353 και επ. Εδώ είναι παραδεκτό ότι δεν κατατέθηκε κυρωμένο αντίγραφο. Το ότι ο Μ.Κ.1 είχε μαζί του, όταν έδινε τη μαρτυρία του, το σχετικό διπλότυπο δεν αλλάζει την κατάσταση ή τη φύση της μαρτυρίας που τελικά προσφέρθηκε. Και η κατάθεση του αρχιτέκτονα των εφειβλήτων αποτελεί κλασική περίπτωση μαρτυρίας εξ ακοής.

- Η υπόθεση *Νικολάου*, ανωτέρω, αφορούσε κατηγορία για μεταφορά κυνηγετικού όπλου χωρίς άδεια. Κρίθηκε ότι η απόδειξη του στοιχείου κατοχής της σχετικής άδειας δεν βαρύνει την Κατηγορία, αλλά τον κατηγορούμενο σαν θέμα που ο ίδιος ήταν σε ιδιαίτερα καλή θέση να γνωρίζει και που θα μπορούσε επομένως χωρίς δυσκολία να παρουσιάσει. Αυτό όμως αποτελεί την εξαίρεση στο γενικό κανόνα, που εναποθέτει την υποχρέωση απόδειξης στον κατηγορούμενο. Ο λόγος της εξαίρεσης είναι η ιδιαίτερη γνώση του κατηγορουμένου. Η υπόθεση εκείνη επομένως διακρίνεται. Η άλλη περίπτωση είχε σχέση με κατηγορία για παράβαση των όρων άδειας οδικής χρήσης λεωφορείου. Επισημαίνεται ότι σε αυτή κατατέθηκε η γενική άδεια οδικής χρήσης όλων των οχημάτων των κατηγορουμένων και προφορική μαρτυρία που συνέδεσε το συγκεκριμένο όχημα. Και θεωρήθηκε ότι αυτή η μαρτυρία ήταν αρκετή για να κληθούν οι κατηγορούμενοι, που είχαν απαλλαγεί από το πρωτόδικο δικαστήριο, σε απολογία. Οι ανομιώτητες είναι εμφανείς. Και εν πάση περιπτώσει η υπόθεση δε διατυπώνει νέα αρχή δικαίου που ευνοεί παρέκκλιση από τον καθιερωμένο κανόνα.

- Η ποινική μας δικαιοσύνη έχει υιοθετήσει και αναπτύξει αυστηρό σύστημα αποδείξεων. Είναι απότοκον της θεμελιακής αρχής που επιρρίπτει στον κατηγορούμενο την ευθύνη να αποδείξει την υπόθεση πέρα από κάθε λογική αμφιβολία. Τα έγγραφα σαν αποδεικτικά μέσα δεν έτυχαν επιει-

κέρτερης μεταχείρισης στο πεδίο αυτό. Πέραν τούτου αν παρειαφρύσει ή γίνει δεκτή μαρτυρία που, σύμφωνα με τους κανόνες, στερείται αποδεικτικής αξίας δεν μπορεί ασφαλώς να στηρίξει καταδίκη. Έτσι η απουσία ένστασης όταν επιχειρείται η παράθεση μαρτυρίας δεν απαλλάσσει 5 το δικαστήριο της υποχρέωσης του να ενεργήσει πάνω σε νομικά επιτρεπόμενη μαρτυρία.

Είναι όμως ορθό εκεί που η προτεινόμενη μαρτυρία είναι εξώφθαλμα απαράδεκτη ο ίδιος ο δικαστής να αμφισβητεί τη νομιμοποίησή της. Τελευταία το αγγλικό ποινικό 10 εφετείο υπογράμμισε την ανάγκη για τον έγκαιρο αποκλεισμό τέτοιας μαρτυρίας. Είναι η υπόθεση *R. v. Hoak* και έχουμε μόνον την καταχώρισή της στους *Times* της 11/11/94:

"If evidence was clearly inadmissible, even though 15 defence counsel did not object to its admission, the trial judge should raise the issue and rule the evidence inadmissible. It would be a misdirection for him not to adopt that course."

Δεν είναι διαφορετική η προσέγγιση στις υποθέσεις 20 αστικής δικαιοδοσίας. Με βάση τη Δ. 38, θ. 4 του περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικού Κανονισμού οι ενστάσεις εγείρονται και αποφασίζονται κατά το χρόνο προσαγωγής της μαρτυρίας.

Ελλείψει οποιασδήποτε άλλης μαρτυρίας που να θεμελιώνει το στοιχείο της συγκεκριμένης χρήσης οι εφεσίβλητοι έπρεπε να αθωωθούν της κατηγορίας. Και είναι περιττή η εξέταση οποιουδήποτε άλλου ζητήματος. 25

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εναντίον του εφεσείοντα. 30

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.